

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobce: J. A.**, zast. Mgr. Pavlou Havránkovou, advokátkou se sídlem Junácká 1241/1, Havířov - Podlesí, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 10. 2013, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 8. 2014, č. j. 41 Ad 49/2013 - 47,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Pavle Havránkové, advokátce se sídlem Junácká 1241/1, Havířov - Podlesí, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **2 600 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 7. 2013, č. j. X.

[2] Prvostupňovým rozhodnutím byl podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), a s přihlédnutím k čl. 46 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a čl. II. bodu 3 zákona č. 220/2011 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění, stěžovateli od 15. 10. 2012 přiznán invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ve výši 3 535 Kč měsíčně.

[3] Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Frýdek – Místek ze dne 10. 5. 2013 již není stěžovatel dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, invalidní pro invaliditu prvního stupně, ale byl od 15. 10. 2012 uznán invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 % (dle kap. XIII Postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (Dorzopatie a spondylopatie), položka 1 (Bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének), písm. d) zvláště těžké postižení, přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění účinném pro posuzované období (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Stěžovatel s tímto závěrem nesouhlasil, vzhledem ke svým dlouhodobým zdravotním potížím je přesvědčen, že jeho pracovní schopnost poklesla o 70 %.

[4] V řízení o námitkách byl dne 24. 9. 2013 proveden nový posudek o invaliditě, který závěry prvostupňového rozhodnutí potvrdil v tom smyslu, že zdravotní stav stěžovatele odpovídá druhému stupni invalidity. Lékař žalované dospěl k závěru, že u stěžovatele se jedná o středně těžké funkční postižení se závažným postižením zejména bederního úseku páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, s funkčně významným neurologickým nálezem, s klinickými známkami poškození nervů bez symptomatologie neurogení veziky. Nejde o těžké funkční postižení s těžkým poškozením nervů, s trvalými projevy kořenového dráždění, se závažnými parézami, svalovými atrofiemi, se závažnými poruchami funkce svěračů. Účastník řízení je schopen práce v režimu vertebropata, s vyloučením nadměrné fyzické a psychické zátěže. Na rozdíl od posudkového závěru v prvostupňovém řízení bylo pro pokles pracovní schopnosti určující zdravotní postižení uvedené v kap. XIII, oddíl E, položka 1, písm. c) se středně těžkým funkčním postižením, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 40 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu se podle § 3 odst. 1 uvedené vyhlášky tato hodnota zvyšuje o 10 %, celkově proto činí 50 %.

[5] Rozhodnutí o námitkách napadl stěžovatel správním žalobou, v níž především namítal svůj špatný zdravotní stav, který mu nedovoluje výkon žádného zaměstnání. Pokud by byl nucen nějaké zaměstnání vykonávat, tak pouze s podstatně menšími nároky na fyzickou i psychickou zátěž. Jedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stěžovatel je již dlouhou dobu v lékařské péči na odborných pracovištích po opakovaných operacích páteře. Žádal, aby v soudním řízení byl jeho zdravotní stav znovu přezkoumán.

[6] Krajský soud si pro potřeby soudního přezkumu nechal vypracovat lékařský posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, na pracovišti v Brně (dále jen „komise“), která zhodnotila zdravotní stav stěžovatele rozdílně od posudků provedených ve správním řízení (posudek ze dne 17. 7. 2014).

[7] Po přezkoumání spisové dokumentace krajský soud konstatoval, že komise dospěla ke shodnému dílčímu závěru ohledně dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele, jehož rozhodující příčinou bylo onemocnění páteře, avšak pokles pracovní činnosti dle jejího názoru odpovídá na rozdíl od závěru uvedeného v žalobou napadeném rozhodnutí výši 40 %, tj. invaliditě prvního stupně. Pro užití § 3 vyhlášky o posuzování invalidity nebyly další posudkově významné skutečnosti.

[8] Posudek komise vyhodnotil soud jako úplný, přesvědčivý a správný. Posudková komise uvedla, že se zjištěným zdravotním stavem nebyl stěžovatel schopen vykonávat těžkou fyzicky či psychicky namáhavou práci, manipulaci s těžkými břemeny, práci v klimaticky nepříznivých podmínkách. Byl schopen vykonávat práce lehčího charakteru s využitím dosažené kvalifikace

pokračování

a získané praxe, byl schopen vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné a duševní schopnosti, byl schopen rekvalifikace na vhodnou práci.

[9] Z posudku komise tak plyne jednoznačný závěr, že zdravotní stav stěžovatele neodpovídá ani invaliditě druhého stupně (která mu byla žalobou napadeným rozhodnutím přiznána), ani invaliditě třetího stupně, kterou požaduje.

[10] Z uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[11] Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Je přesvědčen, že se u něj jedná minimálně o 70 % pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti, a měla mu proto být přiznána invalidita třetího stupně. Jako hlavní argument uvádí, že na Slovensku byl příslušnými orgány tento pokles zhodnocen 71 %. Rozhodnutí Sociálne poisťovni ze dne 17. 4. 2013 přikládá.

[12] Je přesvědčen, že závěr krajského soudu není správný, neboť nezohlednil jeho zhoršující se celkový zdravotní stav. Domnívá se, že se u něj jedná o těžké postižení páteře podle kap. XIII, oddílu E, položky 1 písm. d) vyhlášky o posuzování invalidity, kde je míra poklesu stanovena 50 - 70 %. I když u stěžovatele nejsou všechny popsány projevy onemocnění, požadovaný stupeň invalidity s ohledem na další navazující onemocnění a bodové navýšení o 10 %, splňuje.

[13] Zdůrazňuje, že mu jeho zdravotní stav znemožňuje najít si práci a soustavně ji vykonávat. Trpí velkými bolestmi zad, pro které už byl třikrát operován, avšak jeho stav se nezměnil. Je nucen užívat velké množství léků nejen proti bolesti, ale i na spaní a na své stále se zhoršující psychické problémy. Pro bolest není schopen se soustředit, je podrážděný, roztěkaný a unavený.

[14] Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

[15] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[17] Předmětem sporu v projednávané věci je hodnocení zdravotního stavu stěžovatele. Ačkoli tedy stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., ze stabilní judikatury soudu vyplývá, že jednotlivé námítky lze v souhrnu podřadit toliko pod písm. d) uvedeného ustanovení.

[18] Platí totiž, že neúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek invalidity

ve smyslu § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Jde tedy o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003 - 61).

[19] Předmětem správního řízení v dané věci bylo posouzení stupně invalidity stěžovatele podle § 39 odst. 2 uvedeného zákona. Každé rozhodnutí žalované bylo opřeno o aktuální lékařský posudek, z něhož vyplynulo, že pokles pracovní schopnosti stěžovatele se zhoršil a stěžovatel byl od 15. 10. 2012 uznán invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 %.

[20] Krajský soud nechal pro potřeby soudního přezkumu a v souladu s žalobním návrhem vyhotovit posudek komisionální, na jehož základě následně dospěl ke konečnému rozhodnutí.

[21] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že soud neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek komise je nutné hodnotit jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v řízení o invalidním důchodu bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádné pochyby, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

[22] Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (obdobně rovněž v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2013, č. j. 3 Ads 74/2012 – 16).

[23] Nejvyšší správní soud sdílí závěr krajského soudu, že posudek komise je komplexní a obsahuje všechny relevantní úvahy. Je z něj zřejmé, že komise vycházela ze všech dostupných lékařských záznamů, včetně plicního a psychiatrických vyšetření, jakož i propouštěcí zprávy z poslední hospitalizace na neurologickém oddělení NsP Rožňava (od 23. 4. 2014 do 30. 4. 2014). Posudek komise podrobně reaguje na všechny skutkové okolnosti a vyplývá z něj jednoznačný posudkový závěr o zařazení rozhodujícího zdravotního postižení do kapitoly XIII., oddílu E, položky 1c vyhlášky o posuzování invalidity s celkovým poklesem pracovní schopnosti o 40 %.

[24] Závěr komise je tedy méně příznivý, než závěry potvrzené v žalobou napadeném rozhodnutí. Jinými slovy, ačkoliv stěžovatel požaduje přiznání invalidity třetího stupně, dle komisionálního posudku nedosahuje ani invalidity druhého stupně. Kasační stížnost neobsahuje námitky, které by celistvost a přesvědčivost komisionálního posudku zpochybňovaly. Stěžovatel se zařazení do položky 1d vyhlášky o posouzení invalidity dovolává na základě svých subjektivních potíží a zejména z důvodu odlišného posouzení jeho zdravotního stavu slovenskými správními orgány. Slovenští lékaři mu stanovili pokles pracovní schopnosti o 71 %.

[25] Podle § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity, je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení, se nesčítají. V tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivů ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.

pokračování

[26] Zdravotním postižením, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti stěžovatele je středně těžké funkční postižení se závažným postižením zejména bederního úseku páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, s funkčně významným neurologickým nálezem, s klinickými známkami poškození nervů bez symptomatologie neurogení veziky. Nejedná se o těžké funkční postižení.

[27] Aniž by Nejvyšší správní soud jakýmkoliv způsobem zlehčoval zdravotní obtíže stěžovatele, je nucen konstatovat, že v posudku komise explicitně vyjádřila a vysvětlila, že o postižení podřaditelné pod položku 1d uvedené vyhlášky nešlo, neboť po stránce onemocnění páteře je možné funkční postižení hodnotit maximálně jako středně těžké. Absentují těžké postižení více úseků páteře s trvalými projevy kořenového dráždění, nebyl přítomný trvalý funkčně významný neurologický nález s těžkým poškozením nervů, nebyly přítomny závažné parézy či svalové atrofie, nebyly přítomny poruchy hybnosti končetin ani závažné poruchy funkce svěračů. Plicní onemocnění bylo stabilizováno s přítomností lehké funkční poruchy, hypertenzní nemoc byla kompenzována medikací a nesnižovala výkonnost organismu.

[28] Pokud jde o vyhodnocení poklesu pracovní schopnosti na Slovensku, pak již žalovaná v rozhodnutí o námitkách správně uvedla, že posouzení stupně invalidity probíhá v daném případě výhradně dle právních předpisů České republiky. Tato skutečnost vyplývá především z čl. 46 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení č. 883/2004“).

[29] Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle této úpravy je rozhodnutí instituce členského státu o stupni invalidity žadatele závazné pro instituci kteréhokoli jiného dotčeného členského státu, pokud je v příloze VII potvrzena shoda mezi právními předpisy těchto členských států o podmínkách týkajících se stupňů invalidity.

[30] Nahlédnutím do uvedené přílohy k nařízení je však patrné, že Česká ani Slovenská republika nevyužily možnosti uznání shody právních předpisů o posuzování invalidity a nejsou tak v citované příloze nařízení č. 883/2004 uvedeny. Z toho tedy vyplývá, že Česká republika provádí posouzení zdravotního stavu sama svými orgány podle vlastních předpisů tak, jak tomu bylo i v případě stěžovatele. K tomu již dříve Nejvyšší správní soud uvedl, že teoreticky může nastat i situace, kdy je osoba podle posudkových institucí jednoho členského státu invalidní plně, podle druhého částečně a podle třetího vůbec ne [srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2013, č. j. 6 Ads 140/2012 – 42, a přiměřeně i rozsudky ze dne 28. 4. 2011, č. j. 4 Ads 111/2010 – 130, a ze dne 10. 1. 2013, č. j. 6 Ads 38/2012 - 75, které se zabývají podobnou otázkou ve vztahu k Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství]. Tyto rozdílnosti ovšem nemají žádný vliv z pohledu závaznosti rozhodnutí národních orgánů kompetentních v dané oblasti.

[31] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že s ohledem na výsledek posouzení zdravotního stavu slovenskými orgány nelze dojít k závěru o nesprávnosti posouzení zdravotního stavu provedeného českými orgány, neboť posouzení slovenskými orgány bylo provedeno podle jiných právních předpisů a není pro české orgány právně závazné.

[32] Pro úplnost soud uvádí, že na uvedeném závěru nemohou ničeho změnit ani písemnosti (lékařské zprávy z 26. 2. 2014, z 28. 1. 2015 a z 18. 3. 2014), které stěžovatel soudu doručil po podání kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížností zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[34] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[35] Stěžovateli byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2014, č. j. 9 Ads 253/2014 - 29, pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.).

[36] Ustanovená zástupkyně provedla ve věci dva úkony právní služby, a to první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení na základě ustanovení soudem a doplnění kasační stížnosti jakožto písemného podání nebo návrhu ve věci samé. Nejvyšší správní soud proto ustanovené zástupkyni přiznal odměnu za dva úkony právní služby, když za každý úkon náleží odměna ve výši 1 000 Kč [§ 7 bod 3. a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] zvýšená o náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupkyně soudu nedoložila, že by byla plátkyní daně z přidané hodnoty.

[37] Mgr. Pavle Havránkové se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 2 600 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. dubna 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu